

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 64/2023-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Janou Mitterpachovou, PhD., Zuzany Chalupkovej 10/A, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 194/2020 z 28. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 1 Cdo 194/2020 z 28. septembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa v procesnom postavení žalobkyne na Okresnom súde Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) domáhala v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 77/2007 voporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V priebehu konania došlo medzi stranami k dohode o sporných nárokoch tak, že žalovaný uznal sťažovateľkin nárok v sume 130 000 eur. Vzhľadom na to, že žalovaný uznaný nárok sťažovateľke do dohodnutého termínu nezaplatil, navrhla sťažovateľka zmenu žaloby tak, aby okresný súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 130 000 eur spolu s úrokom z omeškania. Okresný súd uznesením č. k. 5 C 77/2007 z 27. novembra 2012 pripustil zmenu žalobného petitu a uznesením z 19. marca 2015 nariadil

znalecké dokazovanie. Znalecký posudok bol okresnému súdu doručený 9. mája 2017 a termín pojednávania bol nariadený na 18. január 2018.

3. Vzhľadom na to, že na základe znaleckého posudku sporové strany opäť začali mimosúdne rokovanie, právni zástupcovia oboch strán doručili okresnému súdu žiadosť o odročenie pojednávania na 30 dní a svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnili. Okresný súd pojednávanie neodročil, ale konanie prerušil. Sťažovateľka bola na pojednávaní prítomná.

4. Sťažovateľke bol 23. januára 2018 doručený rozsudok okresného súdu č. k. 5 C 77/2007-373 z 18. januára 2018 (ďalej aj „rozsudok o prerušení konania“), ktorým bolo z dôvodu zhodného návrhu strán na odročenie pojednávania konanie podľa § 163 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) prerušené. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tiež uviedla, že s prihliadnutím na jej prítomnosť na pojednávaní 18. januára 2018 mala vedomosť, že k verejnému vyhláseniu rozsudku nikdy nedošlo. Pretože postup okresného súdu bol chybný, rozsudok o prerušení konania považovala za nulitný. Z dôvodu zlého zdravotného stavu žalovaného bolo aj mimosúdne rokovanie strán prerušené. Sťažovateľka až po stabilizovaní zdravotného stavu žalovaného iniciovala 21. septembra 2018 pokračovanie v konaní.

5. Okresný súd uznesením č. k. 5 C 77/2007-373 z 19. septembra 2018 (ďalej len „uznesenie o zastavení konania“) konanie podľa § 163 ods. 2 CSP zastavil. Uznesenie o zastavení konania bolo sťažovateľke doručené 24. septembra 2018. Okresný súd zastavenie konania odôvodnil tým, že v lehote 6 mesiacov od prerušenia konania nebol podaný návrh na jeho pokračovanie.

6. Proti uzneseniu o zastavení konania podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 6 Co 296/2018 z 18. decembra 2018 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak, že uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Krajský súd vo svojom uznesení vychádzal z uznesenia okresného súdu o zastavení konania a konštatoval, že vzhľadom na splnenie podmienok vyplývajúcich z § 163 CSP bol okresný súd povinný konanie zastaviť.

Keďže krajský súd zistil skutkový stav v rozpore s vedomosťou sťažovateľky o priebehu konania a postupe pri jeho zastavení, požiadala o nahliadnutie do spisu. Zo spisu zistila, že sa v ňom skutočne nachádza uznesenie okresného súdu č. k. 5 C 77/2007-373 z 18. januára 2018 o prerušení konania, a nie rozsudok o prerušení konania, ktorý jej bol doručený. Sťažovateľka zároveň zistila, že v zápisnici z pojednávania z 18. januára 2018 absentuje údaj o jej osobnej prítomnosti a aj údaj o verejnom vyhlásení rozsudku.

7. Na základe zistených skutočností podala sťažovateľka proti uzneseniu krajského súdu dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. V dovolaní namietala zmätočnosť konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu o zastavení konania, a odôvodnila ju tým, že okresný súd rozhodol nesprávnou formou rozhodnutia o prerušení konania – rozsudkom, ktorý navyše nebol verejne vyhlásený. Sťažovateľka tiež namietala, že okresný súd manipuloval so spisom nezákonným spôsobom, pretože omyl vo forme rozhodnutia nenapravil spôsobom, ktorý Civilný sporový

poriadok umožňuje. Dôsledkom takého nezákonného postupu bolo podľa názoru sťažovateľky uvedenie odvolacieho súdu do omylu, ktorý na tom základe nemohol reagovať na jej odvolacie námietky. V dovolaní sťažovateľka tiež poukázala na to, že v zápisnici z pojednávania z 18. januára 2018 chýba údaj o jej prítomnosti a že ešte pred doručením uznesenia o zastavení konania iniciovala pokračovanie v konaní.

8. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky podľa § 447 písm. c) CSP odmietol. Vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti najvyšší súd zdôraznil, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú (i) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a (ii) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Sťažovateľka považovala za zmätočný postup okresného súdu, ktorý rozhodol o prerušení konania formou rozsudku a tento svoj nesprávny postup odstránil manipuláciou so spisom, nie zákonnou formou. Do práva na spravodlivý proces zasiahol okresný súd tým, že stranám sporu doručil rozsudok o prerušení konania s nesprávnym poučením o nemožnosti podať proti nemu odvolanie. Najvyšší súd v nadväznosti na tieto námietky konštatoval, že „... hoci sa súd prvej inštancie zjavne dopustil nesprávneho procesného postupu vo vzťahu k forme rozhodnutia o prerušení konania a k náprave tohto pochybenia, ani dovolateľka neuviedla a ani najvyšší súd nezhliadol v takomto nesprávnom procesnom postupe takú intenzitu porušenia procesných a ústavných práv žalobkyne, ktorá by predstavovala zásah do jej práva na spravodlivý proces. Skutočnosť, že rozhodnutie o prerušení konania bolo stranám sporu doručené s nesprávnym označením formy rozhodnutia, avšak so správnym poučením o nemožnosti podať proti nemu opravný prostriedok, bola zjavne procesnou chybou, ktorá mohla (a mala) byť odstránená zákonným spôsobom, avšak sama o sebe nijakým spôsobom neznemožnila žalobkyňu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v žiadnej miere, nieto ešte v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Na prerušenie konania totiž boli splnené všetky zákonné podmienky podľa § 163 C. s. p. a žalobkyňa mohla kedykoľvek v priebehu zákonnej lehoty podať návrh na pokračovanie v konaní. Skutočnosť, že tento nepodala ani v lehote šiestich mesiacov od právoplatnosti, rozhodnutia o prerušení konania svedčí o jej pasivite v spore, ktorú nie je spôsobilé zvrátiť ani jej konštatovanie o tom, že ju spôsobilo zmätočné rozhodnutie a zdravotné problémy žalovaného... V tejto súvislosti nemá relevanciu námietka, že o prerušení konania bolo rozhodnuté nezákonnou formou v dôsledku jej nesprávneho označenia v záhlaví rozhodnutia, keďže z hľadiska jeho obsahu aj poučenia o opravnom prostriedku bolo plne v súlade so zákonom.“. Pokiaľ sťažovateľka namietala, že návrh na pokračovanie v konaní podala ešte pred nadobudnutím právoplatnosti uznesenia o zastavení konania a pred jeho doručením stranám konania, poukázal najvyšší súd na § 122 CSP, teda na možnosť požiadať o odpustenie zmeškanej lehoty. Z obsahu návrhu na pokračovanie konania, ktorý sťažovateľka doručila okresnému súdu, však tento návrh nevyplýva. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že súd mal konanie prerušiť len na 30 dní, pretože to zhodne navrhovali obidve sporové strany, najvyšší súd uviedol, že pokiaľ je v konaní zhodne ako dôvod prerušenia uvedená snaha o mimosúdnu dohodu, súd poskytne stranám lehotu nie kratšiu ako tri mesiace (§ 163 ods. 1 CSP).

Vo vzťahu dovolaniu sťažovateľky podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP najvyšší súd uviedol, že krajský súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) CSP. Pretože podľa § 421

ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP, dovolanie sťažovateľky ako neprípustné odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka je presvedčená, že najvyšší súd aplikoval právne normy nesprávnym spôsobom, v dôsledku čoho došlo k flagrantlymu porušeniu jej práv. Podľa jej názoru najvyšší súd nezohľadnil rozhodnutie, ktoré predchádzalo samotnému rozhodnutiu o zastavení konania, resp. nesprávny procesný postup okresného súdu. V tejto súvislosti zdôraznila, že procesné predpisy neumožňujú rozhodnúť o prerušení konania podľa § 163 CSP formou rozsudku, ktorý ani nebol verejne vyhlásený. Za nesprávne sťažovateľka považovala aj to, že najvyšší súd uviedol, že rozsudok o prerušení konania obsahoval správne poučenie. V tejto súvislosti uviedla, že pre stranu sporu je záväzný výrok a označenie formy rozhodnutia, nie záverečné ustanovenia. Napokon sťažovateľka vyjadrila presvedčenie, že v dôsledku absencie uznesenia o prerušení konania nebolo možné rozhodnúť o zastavení konania.

10. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu považuje sťažovateľka za formalistické, nesprávne, založené na nesprávnych právnych záveroch. Dovolací súd vedome prehliadol a bagatelizoval závažné nedostatky v procesnom postupe – rozhodnutie o prerušení konania nulitným aktom, a to rozsudkom, ktorý nebol vyhlásený, a manipuláciu so súdnym spisom, pri ktorej bol nevyhlásený rozsudok bez akéhokoľvek záznamu v spise nahradený uznesením, ktoré sťažovateľke nikdy nebolo doručené. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu tak vychádza z ústavne neudržateľného názoru, že za priebeh konania je zodpovedná strana bez ohľadu na zákonnosť či nezákonnosť postupu súdu vo veci. Pritom najvyšší súd dospel k absurdnému záveru, že podmienkou zastavenia konania podľa § 163 ods. 2 CSP pre nepodanie návrhu na pokračovanie v konaní nemusí byť iba vecne a formálne správne rozhodnutie o prerušení konania, ale na to postačí akýkoľvek nulitný akt súdu. Takýto právny názor je v príkrom rozpore so všeobecným princípom legality (čl. 2 ods. 2 ústavy), pričom výsledkom jeho aplikácie v danom prípade je porušenie práva sťažovateľky na súdnu ochranu odmietnutím dovolania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení práv sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu o zastavení konania odmietnuté.

12. Ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, III. ÚS 198/2020).

Za iné dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti treba nesporne považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávny rozmer vrátane miery, ktorou sťažovateľ priamo alebo nepriamo k pochybeniam či nedostatkom vyčítaným z jeho strany dotknutému orgánu verejnej moci svojím konaním prispel, a ich únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práva, ktorého porušenie sa namieta (IV. ÚS 62/08).

13. Ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 119/2021, II. ÚS 383/2019).

14. Sťažovateľka cez prizmu napadnutého uznesenia o odmietnutí dovolania najvyšším súdom napáda najmä postup okresného súdu spočívajúci v nesprávne zvolenej forme rozhodnutia o prerušení konania a manipulácii so spisom nezákonným spôsobom. Práve v tomto konaní vidí sťažovateľka porušenie označených práv. Ústavný súd pri hodnotení intenzity procesného pochybenia v postupe okresného súdu vychádzal aj z toho, že rozhodnutie okresného súdu o prerušení konania je síce označené ako rozsudok, avšak v jeho odôvodnení v bode 5 je uvedené, že *„Vzhľadom na to, že strany sporu zhodne navrhli odročenie pojednávania, súd v zmysle cit ustanovenia § 163 C. s. p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia a konanie prerušil“*, a v bode 6, že *„Ak sa návrh na pokračovanie v konaní nepodá do šiestich mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia, súd konanie zastaví.“*. Z uvedeného vyplýva, že na strane okresného súdu došlo k zjavnému omylu, ktorý tak, ako aj najvyšší súd konštatoval, mal byť odstránený spôsobom, ktorý upravuje Civilný sporový poriadok. Na druhej strane aj sťažovateľka, ktorá má právnické vzdelanie, mohla využiť možnosť podať návrh na opravu v zmysle § 224 CSP. Z hľadiska posúdenia veci je irelevantné tvrdenie sťažovateľky, že rozhodnutie o prerušení konania, ktoré jej bolo doručené, považovala za nulitný akt okresného súdu, keďže tento rozsudok prijatý na pojednávaní, ktorého sa zúčastnila, nebol verejne vyhlásený. Ústavný súd tiež zdôrazňuje, že v chybné označenom rozhodnutí okresného súdu o prerušení konania bolo uvedené správne poučenie o tom, že ak v lehote 6 mesiacov nebude podaný návrh na pokračovanie, súd konanie zastaví. Je nesporné, že sťažovateľka taký návrh síce podala, no až

po uplynutí šesťmesačnej lehoty a o odpustenie zmeškania lehoty nepožiadala. Napokon z formulácie podania („... navrhujeme, aby Okresný súd Bratislava IV vydal uznesenie, v rámci ktorého bude v konaní... pokračovať“), ktorým sťažovateľka žiadala pokračovať v konaní, vyplýva, že mala vedomosť o prerušení konania a toto v danom čase aj akceptovala.

15. Bez potreby opätovného citovania jednotlivých častí odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že dovolací súd v napadnutom uznesení jasne a zrozumiteľne vyjadril dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľky odmietol. Z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd preskúmal rozhodnutia krajského súdu a okresného súdu, ako aj postup okresného súdu v nadväznosti na sťažovateľkou uplatnené dovolacie dôvody a tieto riadne vyhodnotil. Najvyšší súd konštatoval, že okresný súd pochybil v procesnom postupe, avšak toto pochybenie nebolo v takej intenzite, ktorá by znamenala porušenie sťažovateľkiných práv či bránila v aktívnom uplatňovaní jej jednotlivých procesných oprávnení.

16. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd rozsiahlo, dostatočne a presvedčivo odôvodnil záver napadnutého uznesenia o tom, prečo nie je dovolanie sťažovateľky prípustné. Prijaté závery sa v rámci skutočností, ktoré sú ústavnému súdu z obsahu ústavnej sťažnosti a z obsahu pripojených listinných dôkazov známe, nejavia ani ako arbitrárne, ale ani ako zjavne neodôvodnené.

17. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom dovolacieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o nesprávnom právnom posúdení veci a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, IV. ÚS 33/2020).

18. V závere ústavný súd predostiera, že nie je jeho úlohou perfekcionisticky „prerábať“ konanie pred všeobecnými súdmi, a to aj keby k nim urobeným čiastkovým procesným úkonom mal výhrady. Úlohou ústavného súdu je ochraňovať ústavnosť (nie „obyčajnú“ zákonnosť) konania pred všeobecnými súdmi, a preto je povinnosťou ústavného súdu rozlišovať medzi prípadmi, keď procesný postup priečiaci sa zákonu zároveň vyústi do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku, a prípady, keď určitý procesný postup – hoci by ho aj bolo možné osamotene (inkontextuálne) hodnotiť, a to výlučne z formálneho pohľadu, ako postup *contra legem* – protiústavnosť konania nezaloží.

19. Po preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Ústavný súd nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup a jeho závery mohli zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými

v čl. 127 ods. 2 ústavy. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je ako celok z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu